

QÜESTIONARI DEBAT CONSTITUENT

ÀMBIT 3. PARTICIPACIÓ POLÍTICA I ORGANITZACIÓ DEL PODER

- 3.1. Participació de la ciutadania i democràcia directa
- 3.2. Control democràtic sobre el poder
- 3.3. Poder legislatiu
- 3.4. L'Administració electoral
- 3.5. Poder executiu
- 3.6. Poder judicial
- 3.7. Garanties constitucionals i de Drets Humans
- 3.8. La Fiscalia
- 3.9. Altres òrgans

3.1. Participació de la ciutadania i democràcia directa.

3.1.1 Creieu que la participació ciutadana hauria d'estendre's al conjunt de tots els poders i organismes públics?

- Sí.
- No.

3.1.2 A qui creieu que hauria de correspondre la convocatòria de referèndums vinculants sobre assumptes de transcendència política?

- Al president/a del Govern.
- Al Parlament amb majoria absoluta de vots.
- A la ciutadania.
- A qualsevol dels tres anteriors..

3.1.3 Creieu que la ciutadania, mitjançant la recollida de firmes d'un dos per cent (2%) del cens electoral, hauria de poder convocar referèndums per proposar, modificar o derogar qualsevol llei?

- Sí.
- No.

3.1.4 Creieu que la ciutadania també hauria de poder promoure la reforma de la Constitució?

- Sí.
- No.

3.1.5 Creieu que la ciutadania també hauria de poder promoure referèndums sobre l'adhesió o renúncia de tractats o convenis internacionals?

- Sí.
- No.

3.1.6 Creieu que les institucions, abans d'aprovar plans, normatives o lleis, haurien d'afavorir la participació *ex-ante* (prèvia), establint mecanismes per rebre aportacions ciutadanes?

- Sí.
- No.

3.2. Control democràtic sobre el poder

3.2.1 Complert un terç (1/3) del període del mandat de qualsevol càrrec públic electe, creieu que la ciutadania de la circumscripció territorial per la qual aquest ha estat elegit, hauria de tenir la possibilitat de convocar un referèndum revocatori?

- Sí.
- No.

3.2.2 En cas afirmatiu, creieu que per a la convocatòria d'un referèndum revocatori cal la recollida de firmes d'un deu per cent (10%) del cens electoral de la circumscripció territorial del càrrec electe?

Veure explicació detallada

Un referèndum revocatori és un procés pel qual la ciutadania -per votació directa- pot cessar un càrrec electe abans de la finalització del seu mandat.

- Sí.
- No.

3.2.3 Una vegada cessats del seu càrrec, quines limitacions creieu que cal establir per als exmembres del Govern?

- No podran ser membres de consells d'administració de grans empreses vinculades a la conselleria corresponent durant els cinc (5) anys següents.
- No podran tenir cap relació amb empreses del sector vinculades a la conselleria corresponent durant un període de cinc (5) anys.
- No podran ser membres de consells d'administració d'empreses vinculades amb la conselleria corresponent de manera indefinida.
- No hauria d'existir cap incompatibilitat.

3.2.4 Creieu convenient que es limiti el nombre màxim de mandats dels càrrecs electes?

- No hi hauria d'haver cap limitació.
- Sí, hauria de limitar-se a un sol mandat en el mateix càrrec.
- Sí, hauria de limitar-se a dos mandats en el mateix càrrec.
- Sí, hauria de limitar-se a dos mandats en el mateix càrrec i un total de quatre mandats amb independència del càrrec.

3.3. Poder legislatiu

3.3.1 El poder legislatiu hauria de ser:

Veure explicació detallada

El poder legislatiu és el responsable d'aprovar les lleis del país i es correspon amb el Parlament. També sol ser responsabilitat seva l'aprovació del pressupost. La principal institució és el Parlament.

- Una cambra: Parlament.
- Dues cambres: Parlament i Senat.

3.3.2 Com creieu que hauria de ser la circumscripció per a les eleccions legislatives?

- Tot el Principat.
- Poques circumscripcions grans.
- Moltes circumscripcions petites.

3.3.3 Com creieu que hauria de ser el sistema electoral per a l'elecció dels membres del Parlament?

Veure explicació detallada

- Llistes tancades: Es voten llistes on no es pot canviar res.
- Llistes no bloquejades: Llista elaborada per un partit, però que permet manifestar preferències de l'elector/a.
- Sistema majoritari: Impliquen districtes electorals petits en els que s'enfronten candidats/es de partits i/o independents. Relació directa entre el candidat/a i la ciutadania. És elegit qui més vots obté.
- Sistema mixt amb doble votació: És un sistema que combina el sistema majoritari per circumscripcions petites amb l'elecció de llistes de partit en circumscripcions grans que es voten en dues paperetes diferents que permeten votar a un candidat/a del districte i a la llista d'un altre partit. En l'adjudicació d'escons es combinen el conjunt de resultats obtinguts. (Ex.: Alemanya, Nova Zelanda)

- Llistes tancades: sistema proporcional com fins ara.
- Llistes no bloquejades: sistema proporcional en el qual qui vota pot alterar l'ordre de la llista.
- Sistema majoritari: surten escollides les persones més votades.
- Sistema mixt amb doble votació: un cinquanta per cent (50%) per escrutini uninominal per districtes i l'altre cinquanta per cent (50%) amb circumscripció única de país.

3.3.4 En el cas de sistemes d'elecció proporcional amb circumscripcions grans, quin llindar mínim de vots hauria d'aconseguir un partit, en relació els vots emesos, per assolir representació parlamentària?

Veure explicació detallada

Ara és del 3% en general excepte a les municipals que és del 5%.

- Cap llindar.
- El dos per cent (2%).
- El quatre per cent (4%).

3.3.5 Creieu que s'hauria de limitar la despesa de les candidatures en cada elecció?

- Sí.
- No.

3.3.6 Creieu que superar la despesa s'hauria de considerar un frau electoral i s'hauria de castigar amb la pèrdua d'una part dels escons obtinguts?

- Sí.
- No.

3.4. L'Administració electoral

3.4.1 Creieu que la Constitució hauria de garantir un sistema de control, a través d'un organisme independent, que assegurés la fiabilitat dels processos electorals?

- Sí.
- No.

3.5. Poder executiu

3.5.1 Quina creieu que hauria de ser la forma de Govern?

Veure explicació detallada

El poder executiu és el responsable d'executar o implementar les lleis i administrar els assumptes de l'Estat. El cap del poder executiu és qui presideix el govern. Les seves principals institucions són els ministeris o conselleries.

- Un sistema parlamentari en el qual la presidència del Govern és investida pel Parlament.
- Un sistema presidencialista en el qual la presidència del Govern fos elegida directament per la ciutadania mitjançant unes eleccions diferents de les del Parlament i amb segona volta si no hi hagués majoria absoluta a la primera.
- Un sistema semipresidencialista en el qual existeixin dues figures amb funcions de govern, un primer/a ministre/a elegit pel Parlament i un president/a elegit directament per vot popular i amb segona volta quan no hi hagi majoria absoluta.

3.5.2 Els consellers i les conselleres haurien de ser:

- Nomenats i destituïts per la presidència del govern.
- Proposats per la presidència, però elegits pel Parlament que podria també destituir-los, en el seu cas.
- Nomenats i destituïts per la presidència, però amb la possibilitat de ser revocats pel Parlament o la ciutadania.

3.6. Poder judicial

3.6.1 Creieu que la Constitució hauria de preveure un Consell Superior de Justícia que garantís el funcionament democràtic, eficient i independent de la justícia mitjançant una sala o òrgan de govern i una altra sala o òrgan de control totalment independents?

Veure explicació detallada

- La separació de poders implica la independència del poder judicial. Per garantir-la cal establir un òrgan de govern específic?
- En el cas que creguem convenient l'existència d'aquest Consell Superior, se'ns demana si ens sembla oportú desglossar-lo en dues Sales, una de govern -ocupada en temes d'organització, pressupost, gestió, procediments i càrregues de treball, TIC, qualitat del sistema, suport, etc.- i una altra Sala diferenciada -ocupada del control, el compliment d'objectius i, si escau, processos disciplinaris.

- Sí.
- No.

3.6.2 L'òrgan encarregat del govern i control del poder judicial hauria d'estar conformat democràticament per:

- Només membres de la judicatura (jutges i magistrats/des).
- Professionals del dret (judicatura, advocacia, procuradoria, Acadèmia, etc.).
- Professionals del dret i persones independents de la societat civil no professionals del dret.

3.6.3 L'òrgan encarregat del govern i control del poder judicial hauria de ser escollit per:

Veure explicació detallada

Només cal respondre aquesta pregunta si hem respost Sí a la pregunta 3.6.1

- Només la judicatura.
- Els mateixos col·lectius que en formen part (judicatura, advocacia, procuradoria, etc.); cada col·lectiu escolliria democràticament els seus representants.
- La ciutadania, a partir de candidats/tes que haurien de complir els requisits legalment establerts.
- Els col·lectius professionals, per una banda, i la ciutadania, per l'altra, mitjançant una fórmula mixta.

3.6.4 Com creieu que hauria de ser l'accés a la carrera judicial?

- S'hauria de fonamentar en un sistema d'oposicions en què es valoressin principalment coneixements jurídics apresos de memòria.
- Hauria de requerir necessàriament l'exercici professional en el món del dret durant un període mínim amb caràcter previ al concurs..

3.6.5 Com creieu que s'hauria de fer l'assignació de jutges i magistrats/des als jutjats i tribunals de cada circumscripció?

Veure explicació detallada

- La pregunta fa referència als jutjats de pau o municipals, de districte i els de les vegueries o regions.
 - La primera resposta planteja un sistema similar a l'actual. Els membres del Consell Superior de Justícia valoren internament els/les aspirants a qualsevol nivell de la judicatura i fan els nomenaments.
 - De la segona resposta se'n deriva un ascens esglaonat, en el qual els/les aspirants accedeixen o no a un nivell superior de la judicatura a través d'un sistema de sufragi popular.
- Pel Consell Superior de Justícia, mitjançant elecció dels aspirants que hagin accedit a la carrera judicial i d'acord amb els seus mèrits, capacitat i experiència.
 - Per elecció popular directa, en cada circumscripció territorial, entre els aspirants o candidats/tes que hagin accedit a la carrera judicial.

3.6.6 Com creieu que haurien de ser els nomenaments de jutges?

- Vitalicis.
- Per a un temps determinat.

3.6.7 A qui creieu que hauria de correspondre l'elecció del president/a del Tribunal Suprem i del fiscal general?

Veure explicació detallada

El Tribunal Suprem és el de més rang d'un país. És un tribunal únic competent per a totes les matèries (excepte les constitucionals si existeix un Tribunal Constitucional) i les seves decisions no poden ser revocades per cap altre tribunal de la nació, llevat que les seves decisions atemptin contra drets reconeguts constitucionalment .

El Fiscal General és el cap del Ministeri fiscal, que vetlla per la legalitat, els drets de la ciutadania i l'interès públic

- En exclusiva a l'òrgan rector dels jutges i al Govern, respectivament (com fins ara).
- Als professionals del dret (judicatura, fiscalia, advocacia, procuradoria, Acadèmia) mitjançant sufragi universal lliure i secret.
- A la ciutadania mitjançant sufragi universal, lliure, i secret.

3.6.8 Creieu que les faltes, delictes lleus i reclamacions civils i econòmiques d'escassa entitat haurien de ser atesos directament pel jutjat de pau municipal?

- Sí.
- No.

3.6.9 Creieu convenient que existeixi la figura del Tribunal del Jurat Popular per tal de permetre una participació activa de la ciutadania en l'administració de justícia?

Veure explicació detallada

El jurat popular emet el veredictes en els judicis en afers greus per:

- Delictes contra les persones.
- Delictes comesos pels funcionaris públics en l'exercici dels seus càrrecs.
- Delictes contra l'honor.
- Delictes contra la llibertat i la seguretat.
- Delictes d'incendis.

- Sí.
- No.

3.6.10 Creieu que, abans d'accedir als jutjats, les parts enfrontades haurien de sotmetre's a mediació?

Veure explicació detallada

• La mediació és un mètode de resolució de conflictes on les parts, de manera voluntària i amb l'ajuda d'un/a mediador/a imparcial, busquen resoldre un conflicte sense arribar a la via judicial.

- Sí, de manera obligatòria.
- Sí, de manera obligatòria excepte en la jurisdicció penal.
- Només en el cas que hi hagi consentiment previ de totes les parts enfrontades.

3.6.11 Com a alternativa als jutjats, creieu que les parts enfrontades haurien de sotmetre's a un procediment d'arbitratge?

Veure explicació detallada

• L'arbitratge és un sistema per resoldre els conflictes mitjançant la intervenció d'un tercer neutral, anomenat àrbitre, que resol la controvèrsia a través d'un laude (vinculant i equivalent a una sentència del jutge) sense necessitat d'acudir als tribunals de justícia.

- Sí, de manera obligatòria en determinats casos.
- Només en el cas que hi hagi consentiment previ de totes les parts enfrontades.

3.6.12 Creieu que cal assignar a l'Administració de justícia uns recursos econòmics mínims i garantits per assegurar la independència del poder judicial?

- Sí, mitjançant una inversió anual mínima i obligatòria, fixada per mandat constitucional i a la qual restaria obligada l'executiu, indexada al PIB català.
- Sí, mitjançant una inversió anual mínima i obligatòria fixada per mandat constitucional fins a situar la justícia catalana per sobre de la mitjana europea, d'acord amb els criteris establerts i publicats anualment per la Comissió Europea. A partir d'aleshores, la xifra seria fixada anualment pel Parlament.
- No. La xifra destinada a justícia sempre hauria de ser la que anualment aprovés el Parlament (poder legislatiu), a proposta de l'executiu.

3.6.13 Qui creieu que hauria de fer els pressupostos del sistema judicial i qui els hauria d'aprovar?

- Els pressupostos haurien de ser elaborats pel Consell Superior de Justícia i afegir-se als pressupostos generals de l'Estat per ser aprovats, si escau, pel Parlament.
- Els pressupostos haurien de ser elaborats pel Govern, que els inclouria en els pressupostos generals per ser aprovats pel Parlament.
- Els pressupostos haurien de ser elaborats per una comissió mixta integrada per membres del sistema judicial i membres designats pel Govern, i s'afegirien als pressupostos generals i proposats al Parlament per tal que en fes les aprovacions o esmenes pertinents.

3.7. Garanties constitucionals i de Drets Humans.

3.7.1 Creieu que la Constitució hauria de garantir que tots els drets i llibertats reconeguts al text constitucional tinguessin una tutela judicial efectiva davant els tribunals corresponents?

Veure explicació detallada

• Es pregunta si els drets i llibertats consagrats per la Constitució són únicament declaratius o la ciutadania té dret a exigir-los judicialment.

- Sí.
- No.

3.7.2 Creieu que la Constitució hauria de garantir que els Drets Humans fossin la base fonamental de la seva aplicació i interpretació, d'acord amb les normes del dret internacional, el Conveni Europeu de Drets Humans i Llibertats Fonamentals, la Carta de Drets Fonamentals i la jurisprudència dels Tribunals Internacionals de Drets Humans?

- Sí.
- No.

3.7.3 La interpretació de la Constitució i l'aplicació dels Drets Humans hauria de ser garantida per:

- Un tribunal específic (com ara).
- La Sala de Garanties Constitucionals del Tribunal Suprem.

3.7.4 L'organisme encarregat de garantir la interpretació de la Constitució i l'aplicació dels Drets Humans hauria d'estar conformat per:

- Només membres de la judicatura (jutges i magistrats/des).
- Professionals del dret (judicatura, advocacia, procuradoria, Acadèmia, etc.)

3.7.5 Com creieu que s'hauria de fer l'elecció dels membres de l'organisme encarregat de garantir la interpretació de la Constitució i l'aplicació del Drets Humans?

- Pel Parlament, el Govern i la judicatura (jutges i magistrats/des).
- Només per la judicatura (jutges i magistrats/des).
- Per concurs de mèrits entre jutges i juristes de reconegut prestigi davant d'un tribunal format per operadors jurídics i entitats usuàries.
- Per part de la ciutadania mitjançant sufragi universal.
- Pels col·lectius professionals, per una banda, i la ciutadania, per l'altra, mitjançant una fórmula mixta.

3.7.6 La possibilitat de presentar un recurs d'inconstitucionalitat davant l'organisme encarregat de garantir la interpretació de la Constitució i l'aplicació del Drets Humans sol·licitant la nul·litat d'una llei hauria de correspondre:

- De manera similar al funcionament actual, és a dir, a la presidència del Govern, a un nombre determinat de diputats/des o a la Sindicatura de Greuges (o a altres sindicatures que puguin existir).
- Als subjectes anteriors, però també a la ciutadania si ho demana un 1% del cens electoral.

3.8. La Fiscalia

3.8.1 Creieu que la Fiscalia hauria d'actuar únicament en defensa de la legalitat, dels drets de la ciutadania i de l'interès públic?

Veure explicació detallada

- És funció de la fiscalia exercir les seves competències sota els principis de legalitat i imparcialitat
- Ha d'actuar en sincronia amb les llibertats i l'interès públic o seguint les directrius del poder executiu?

- Sí.
- No.

3.8.2 Creieu que els/les fiscals de districte haurien de ser elegits periòdicament, entre candidats/tes que acreditessin els coneixements necessaris, per sufragi universal de la ciutadania resident a la circumscripció corresponent?

Veure explicació detallada

- Els/les fiscals han d'acreditar coneixements, però l'estructura orgànica pot nodrir-se per ascensos interns dins la jerarquia o per la valoració que facin la ciutadania sobre el compliment de les seves funcions.

- Sí.
- No.

3.8.3 Creieu que hauria d'existir la figura del fiscal general o caldria substituir-lo per un òrgan col·lectiu?

- Sí al fiscal general.
- Sí a l'òrgan col·lectiu.

3.9. Altres òrgans

3.9.1 Creieu que sindicatures com ara la de Greuges, la de Comptes, de Medi Ambient i Recursos Naturals i l'Electoral, i les que es poguessin crear, haurien de vetllar pel compliment i respecte dels drets i llibertats de la ciutadania tot exercint control sobre l'ús de recursos i la gestió de l'Administració Pública?

Veure explicació detallada

- Les sindicatures són institucions que tenen per missió garantir a la ciutadania el bon govern per part de l'administració. Les més conegudes són la de greuges i la de comptes, però poden establir-se'n de més especialitzades (com, per exemple, medi ambient).
- A la pregunta es planteja una doble funció de les sindicatures: la relació de l'administració amb la ciutadania i la fiscalització de l'eficiència administrativa.

- Sí.
- No.

3.9.2 Aquestes sindicatures haurien de rebre les queixes dels ciutadans i elaborar els informes i les recomanacions corresponents?

- Sí.
- No.

3.9.3 A qui creieu que hauria de correspondre l'elecció dels càrrecs de les diverses sindicatures?

- Al Parlament per majoria qualificada.
- Al Parlament entre una llista de candidats que proposessin la ciutadania i/o les entitats o organitzacions de la societat civil.
- A la ciutadania per sufragi universal, lliure i secret, entre una llista de candidats professionals independents.

3.9.4 Els dictàmens de les sindicatures haurien de ser vinculants?

- Sí, per a totes les administracions i en tota la seva integritat.
- No, els dictàmens de les sindicatures no serien vinculants automàticament, però l'administració afectada hauria de fer públics els motius del seu incompliment.